

PREIZKUŠNJA ZNANJA IZ TEMELJEV EKONOMIJE

MIKROEKONOMIJA

(september 2002)

IME IN PRIIMEK: _____

Ustrezno obkroži: Izpit opravljam kot REDNI - IZREDNI študent.

Pri posameznem vprašanju je lahko pravih tudi več odgovorov. Na vprašanja odgovarjajte **kratko in jedrnat**. Maksimalno število točk je 100. Za pozitivno oceno je potrebno doseči 50 točk. Veliko sreče.

1. Podjetje NOVO d.d. je s pomočjo strokovnjakov ocenilo svojo proizvodno funkcijo: $Q(K, L, A) = 2(K \cdot L \cdot A)^{1/2}$, pri čemer je L število ur dela, K količina kapitala in A število hektarjev zemlje, ki jih uporablja za proizvodnjo.

a) Kakšni so donosi obsega v proizvodnji? (2)

Izračun:

Rešitev: Donosi so naraščajoči.

b) Mejna stopnja tehnične nadomestljivosti dela za en hektar zemlje znaša _____. (Ustrezno dopolni) (3)

Izračun:

Rešitev: $MRTS = L/A$

2. Analitično izpelji potrebni pogoj za dosego optimalnega položaja popolnega konkurenta. (5)

Rešitev: učbenik str.158

Temelji ekonomije 1

3. Sebastjan vsak mesec nameni 1000 SIT svojega dohodka za trošenje kruha in prepečenca. Kilogram kruha stane 150 SIT, kilogram prepečenca pa 300 SIT. S prijateljem Janom je vedno pripravljen zamenjati kilogram kruha za pol kilograma prepečenca.

a) Izračunaj Sebastjanovo ravnotežje. Utemelji ga tudi s pomočjo ustrezne slike. (5)

Slika:

Izračun:

Rešitev: Premica cene predstavlja točke ravnotežja.

b) Kako se spremeni odgovor na vprašanje a, če se cena kruha zmanjša na 100 SIT za kilogram? (Označi na zgornji sliki) (2)

Izračun:

Rešitev: V tem primeru troši le kruh.

4. Ali je dobiček cilj podjetij v razvitem tržnem gospodarstvu? Predstavi argumente ZA in PROTI pozitivnemu odgovoru na vprašanje. (5)

Rešitev: učbenik str.179, 180.

5. Obkroži pravilne trditve. (5)

O bilateralnem monopolu govorimo, ko:

- a) monopolist prodaja monopsonistu;
- b) sindikat grozi s stavko;
- c) imata kupec in prodajalec monopolno moč;
- d) tako pravi zakonodaja.

Rešitev: A, C

Temelji ekonomije 1

6. Podjetje »Računalnik d.o.o.« je ugotovilo, da znaša koeficient cenovne elastičnosti povpraševanja po njegovih proizvodih -1.5 .

- a) Vlada se odloči za obdavčitev njegovih proizvodov. Izračunaj spremembo povpraševanja po proizvodih podjetja, če se cena zaradi uvedbe davka poveča za 15%. (3)

Izračun:

Rešitev: -22.5%

- b) V naslednjem letu se vlada premisli in proizvajalcem podeli subvencijo v višini 20 tolarjev, kupce pa obdavči v višini 30 tolarjev na enoto proizvoda. Natančno prikaži nastalo situacijo v diagramu in označi neto učinek davka in subvencije na proizvajalca oziroma kupca. (4)

Slika:

7. Komentiraj naslednjo trditev: **»Če zakonodaja ne prepoveduje cenovne diskriminacije, je za monopolista najbolje, da izbere popolno cenovno diskriminacijo.«** (5)

Rešitev: Trditev je pravilna. V tem primeru monopolist pobere ves potrošnikov presežek.

Temelji ekonomije 1

8. Stroške produkcije podjetja A lahko opišemo z enačbo $TC=100+Q^2$. Na trgu se je oblikovala cena v višini 60 tolarjev za enoto proizvoda.

a) Če podjetje maksimira dobiček, bo proizvajalo ___enot. Dobiček bo v tem primeru ___ enot. (3)

Izračun:

Rešitev: $Q=30, P_i=800$

b) Minimalna cena, pri kateri je podjetje dolgoročno pripravljeno proizvajati, je _____. (3)

Izračun:

Rešitev: $P=20$

9.«V točkah, kjer so mejni stroški večji od povprečnih stroškov, je funkcija celotnega proizvoda konkavne oblike (gledano z izhodišča).« Ali je trditev pravilna? Utemelji analitično ali grafično. (5)

Rešitev: Trditev je napačna (oz.delno pravilna). Glej učbenik...

10. Grafično predstavi primer monopolistične konkurence v kratkem in dolgem obdobju. (5)

Rešitev: učbenik str.217

Temelji ekonomije 1

11. Podjetje Lepilo se ukvarja z lepljenjem naslovov na kuverte. Njegova produkcijska funkcija je $Q=10.000L^{0.5}$, pri čemer je L število delavcev, Q pa število kuvert z nalepljenimi naslovi. Podjetje deluje na popolnokonkurenčnem trgu. Tržna cena kuverte je 0.01 tolarja.

a) Napiši enačbo povpraševanja po delu. (3)

Izračun:

Rešitev: $L=2500/(w*w)$

b) Predpostavi, da podjetje plačuje delavce po mezdi 10 tolarjev. Izpelji krivuljo ponudbe nalepljenih kuvert. (2)

Izračun:

Rešitev: $Q=5.000.000P$

12. Grafično prikaži primer ponovnega oblikovanja dolgoročnega ravnotežja v popolnokonkurenčni panogi, če se poveča cena proizvoda na trgu. (TOREJ: kaj se zgodi na trgu, če se poveča cena proizvoda? Ne pozabi opisati tudi kratkoročnih prilagajanj.) (5)

13. Pojasni naslednje ekonomske pojme: (5)

Gospodarjenje: _____

Ekonomske dobrine _____

Alternativni strošek nakupa dobrine A _____

Rešitev: učbenik str.14-16

Temelji ekonomije 1

14. Podjetje B je edini proizvajalec usnja. Vrednost mejnega proizvoda dela v tem podjetju je določena z enačbo: $w = 1230 - 3,2L$. Podjetje je edini povpraševalec na trgu dela v kraju Baza, krivulja ponudbe dela v tem kraju pa je dana z enačbo $w = 40 + 0,1L$.

a) Koliko znaša ekonomska renta delavcev, zaposlenih v podjetju B? (3)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $ER=6125$

b) Koliko bi znašala ekonomska renta, v kolikor bi na trgu dela v kraju Baza vladale popolnokonkurenčne razmere? (2)

Izračun:

Rešitev: $ER=6501.6$

15. Monopolist, ki maksimira dobiček, ima povprečne stroške v višini $AC=Q$. Krivuljo povpraševanja po njegovih proizvodih lahko opišemo z enačbo: $Q=50-2P$.

Država kot regulator podpravi podjetje, ker želi odpraviti mrtvo izgubo, ki bi nastala zaradi monopolističnega dviga cene.

a) Kolikšno ceno bo postavila država? (3)

Slika:

Izračun:

Rešitev: $P=20$

b) V tem primeru bo morala subvencionirati podjetje v višini ____ denarnih enot. (2)

Izračun:

Temelji ekonomije 1

Rešitev: subvencija=0

16. Matija za svoj 18.rojstni dan od staršev dobi 100.000 SIT, ki naj bi jih namenil za vlaganje na borzi. Če mu bo čez dve leti uspelo doseči vsaj 20% (nominalni) donos, ga bo oče nagradil z dodatnimi 50.000 SIT.

Matija z zneskom 100.000 SIT kupi obveznice, katerih donosnost dosega 8% letno. Te obveznice po enem letu proda in kupi delnice, katerih donosnost (skupaj z dividendami) znaša 15%.

Ob koncu drugega leta bo torej Matija razpolagal s _____ tolarji. Ustrezno dopolni. (5)

Izračun:

Rešitev: 174.200 SIT

17. Grafično predstavi model vodilnega podjetja. (5)

Rešitev: učbenik str.227

18. Obkroži pravilni odgovor. (5)

S participativnim podjetjem razumemo podjetje, ki uveljavlja participacijo zaposlenih pri:

- a) upravljanju;
- b) odločanju;
- c) vodenju;
- d) delitvi dobička.

Rešitev: B

19. Zakaj je krivulja povpraševanja podjetja po proizvodnih dejavnikih v primeru konkurenčnega trga manj strma kot tržna krivulja povpraševanja? Pojasni z besedami in sliko. (5)

Rešitev: učbenik str.237

